

Titel: LVIII.

Citation: "LVIII.", i 1913/1914: *Betænkning (Folketinget)*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r25-shoot-chptrd1e51/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: 1913/1914: *Betænkning (Folketinget)*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

LVIII.

Betænkning

over

- A. 39. Forslag til Lov om Rettens Pleje.
 B. 45. Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen.
 C. 46. Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.
 D. 47. Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m.
 E. 48. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.
 F. 49. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke ere Tvangsauktioner.
 G. 50. Forslag til Lov om Indbetaling i Statskassen af en Del af Politikassernes Midler.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 31. Marts 1914).

Til A. 39. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Ved Forelæggelsen af nærværende Forslag til Lov om Rettens Pleje henstillede Justitsministeren det som et Spørgsmaal til Rigsdagen, om den ønskede Loven af 26. Marts 1909 sat i Kraft, eller om den vilde foretrække en Reform af mere moderne og tidssvarende Indhold, saaledes som udformet i det foreliggende Forslag.

Som nærmere udviklet i de Lovforslagets ledsagende Bemærkninger adskiller Forslaget sig fra Loven af 26. Marts 1909 væsentlig paa tre Hovedpunkter, nemlig om Nævningers Udtagelse, Indførelse af Anklageprincippet og Domsmagtens Adskillelse fra Øvrigheden.

Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Borgbjerg, Alfred Christensen, Ellinger, Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen, Mortensen, Hans Nielsen [Viborg A. 1. V.] og Niels Petersen) erkender, at det foreliggende Lovforslag i det hele frembyder en betydelig bedre og mere tidssvarende Løsning af Retsplejespørgsmaalet end Loven af 1909, og at man derfor maa foretrække Lovforslaget og gøre et alvorligt Forsøg paa at faa det ophøjet til Lov. Navnlig har der hersket fuld Enighed om, at Indførelsen af Anklageprincippet vil være af uvurderlig Betydning for Retsplejens sikre Udøvelse med ligelig Hensyntagen til

Samfundets Krav paa at se Lovovertrædelser forfulgte og straffede og de enkelte Samfundsborgeres Krav paa Sikkerhed og Værn mod Misgreb.

Man har indenfor Udvalget overvejet, om det lod sig gøre at indføre en Anklageproces i Loven af 1909 uden samtidig Adskillelse af Domsmagten fra de administrative Myndigheder, og man har herom udbedt sig en Erklæring fra Justitsministeriet. Det fremgaar af denne Erklæring, der optrykkes som Bilag 1 til Betænkningen, at dette efter Justitsministeriets Mening ikke lader sig gøre, uden at i hvert Fald Politifunktionerne udskilles fra Domsmagten og henlægges til særlige Embedsmænd. Det vil desuden kræve saadanne andre Foranstaltninger og medføre saa betydelige Bekostninger i Sammenligning med det nu foreslaaede, at Ministeriet ikke kan tilraade en saadan Ordning. Flertallet har derfor opgivet at søge Anklageprincippet indført uden samtidig at gaa til den fuldstændige Adskillelse af Domsmagt og Forvaltning. Lovforslagets Bestemmelser herom synes klare og konsekvente.

Om end man ikke er blind for, at Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen vil medføre foresgode Bekostninger og enkelte Ulemper for nogle Dele af Befolkningen, er man paa den anden Side klar over, at denne Ordning vil være af en saa betydelig Værdi for Tilliden til Retsordningen, at det vil være berettiget i nogen Grad at se bort herfra. Det siger sig selv, at hvis den nuværende Jurisdiktionsinddeling i et og alt skulde bibeholdes, vilde Adskillelsen medføre en saa betydelig Forøgelse af Embedsmændenes Antal, at det formentlig vilde være noverkommeligt at gaa til den heraf følgende foresgode Bekostning. Men dette kan heller ikke anses for nødvendigt, og en Reduktion af Retskredsens Antal er derfor foreslaaet af Regeringen. Man har imidlertid ikke helt kunnet slutte sig til den af Ministeriet foreslaaede Jurisdiktionsinddeling, der efter Udvalgets Mening i højere Grad end nødvendigt vilde paaføre Dele af Befolkningen foresgt Udgift og Ulejlighed

ved Sammenlægning af bestaaende Retskrede. Man har derfor tilstræbt en Ordning med flere Retskrede og færre Politikrede, saaledes at i visse Tilfælde en Politikreds omfatter to eller tre Retskrede, medens i Lovforslaget overalt Retskreds og Politikreds falder sammen. Efter at man ved Samarbejde med Justitsministeriet har faaet tilvejebragt den Ordning, som fremgaar af vedføjede Tavle, formener man at have taget de Hensyn, som det var muligt at tage, naar Embedsmændenes Tal ikke skulde forøges uforholdsmæssigt, og at have tilvejebragt en Ordning, som Befolkningen i det hele vil være tjent med. Retskredsens Antal bliver herefter 83 med 94 Dommere og 55 Politikrede med 55 Politimestre, i alt 149 Embedsmænd, medens Forslaget havde i alt 152. Kun i 21 Tilfælde sker der herefter Forandringer i Tingsted for en Del af Befolkningen, medens denne i alle de øvrige Tilfælde vil blive ved sine sædvanlige Tingsteder. Desuden vil den paatænkte Oprettelse af Bitingsteder i væsenlig Grad afsbde de Ulemper, der ellers kunde følge af Forandringerne.

Under Hensyn til, at der derved vindes foresgt Udsigt til Lovforslagets Gennemførelse i denne Rigsdagssamling, har Flertallet samlet sig om at ændre Forslagets Bestemmelser om Nævningernes Udtagelse, saaledes at man genoptager de i Loven af 1909 indeholdte Regler om Sættningen af det Udvalg, der udpeger de Personer, der skal optages paa Nævningekredsens Grundliste, medens man i øvrigt ikke foreslaar Ændringer i Lovforslagets Bestemmelser vedrørende Nævningerne. Man forbeholder sig i Salen nærmere at motivere dette Standpunkt.

Hvad angaar Bekostningen ved Reformens Gennemførelse, staar man naturligvis mindre sikkert overfor en Angivelse af, hvad den kan antages at blive. Det er indlysende, at en blot nogenlunde nøjagtig Opgivelse heraf ikke kan gives. Det kan overhovedet ikke ske ved nogen mere indgribende Reform af Retsplejen. Om man nok saa længe drøftede dette Spørgsmaal, vilde man ikke naa til nogen

sikker Erkendelse heraf, før Reformen var ført ud i Livet og havde virket i nogen Tid. Man maa nøjes med kalkulatoriske Opgivelser paa Grundlag af det forhaandenværende Materiale, saaledes som det ogsaa har været Tilfældet ved alle de tidligere foreliggende Forslag. Nogen Vejledning har man dog, og i det følgende skal anstilles nogle Betragtninger herover.

Udgifterne fordeler sig jo paa 3 Hænder: *Statens* Udgifter, *Kommunernes* Udgifter, og de Udgifter, Reformens Gennemførelse vil volde for de *private*.

Statens Udgifter een Gang for alle vil særlig bestaa i Udgifterne til Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m. samt til Tilvejebringelse af Lokaler for Vestre Landsret og til Montering af samtlige de omhandlede Retslokaler og Kontorer. Justitsministeriet har beregnet, at der hertil vil medgaa følgende Beløb:

1. Bygningsudgifter og Grunderhvervelser i	
København.....	1,231,430 Kr.
2. Rigsdagsbygningen.....	1,000,000 —
	2,231,430 Kr.,

hvertil kommer Byggeudgifter m. v. i Viborg samt Udgifter til Montering. Idet man formentlig maa regne med, at der paa disse sidste Poster vil medgaa et Beløb af ca. 500,000 Kr. (jfr. Folketingsudvalgets Betænkning af 24. April 1913 angaaende de i forrige Rigsdagssamling fremsatte Lovforslag Nr. 28, 29, 30, 31, 32 og 71), vil det ses, at den samlede Udgift een Gang for alle kan antages at udgøre ca. 2,731,430 Kr.

Efter den af Justitsministeriet i 1912 foretagne Beregning udgjorde Udgifterne een Gang for alle 2,030,930 Kr. Merudgiften ved den nu foreslaaede Ordning, 700,500 Kr., fremkommer ved, at der nu til Erhvervelse af Rigsdagsbygningen er opført et Beløb af 1,000,000 Kr., medens der saa til Gengæld er sparet et Beløb af 299,500 Kr. paa Udgifterne til andre

Grunderhvervelser og til Bygninger i København.

Naar henses til de store Fordele, den nu foreslaaede Ordning frembyder, ikke blot derved, at der skaffes de forskellige Retter bedre og værdigere Lokaler, end det tidligere Forslag kunde byde, men ogsaa derved, at den aabner en nem Mulighed for en Udvidelse af Københavns Byrets Lokaler ved en Ombygning af Ejendommen Lavendelstræde Nr. 1 og 3, der vil komme til at tilhøre Staten, maa Ordningen siges at være fuldt tilfredsstillende og økonomisk forsvarlig, særlig ogsaa i Betragtning af, at det er tvivlsomt, om Rigsdagsbygningen for Tiden kan antages ved en Realisation at kunne udbringes til Vurderingssummen.

Den *aarlige Merudgift for Statskassen* er af Justitsministeriet beregnet at ville udgøre ca. 1,033,200 Kr. Dette betyder i Sammenligning med den Merudgift, som Gennemførelsen af Retsplejeloven af 1909 maa antages at medføre, 575,500 Kr., en forøget Merudgift af ca. 457,700 Kr. eller, for saa vidt man regner med — hvad man ubetinget maa —, at ogsaa Gennemførelsen af Loven af 1909 vilde nødvendiggøre en Udvidelse af Statspolitiets Rammer, en forøget Merudgift af ca. 227,700 Kr.

Sammenligner man de enkelte Poster paa den kalkulatoriske Oversigt over den aarlige Udgiftsforøgelse, der er vedføjet Forslaget til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen, vil det ses, at Merudgiften til Lønninger og Kontorudgifter til de kollegiale Retter (Posterne 1—5) er omtrent lige stor efter det nye Retsplejlovforslag og Retsplejeloven af 1909, nemlig ca. 208,500 Kr. mod ca. 227,500 Kr. Differencen 19,000 Kr. skyldes den Omstændighed, at der efter det nu fremsatte Bygningslovforslag vil kunne spares de til Leje af Lokaler for Notarialkontoret m. v. samt Sø- og Handelsretten beregnede Beløb.

Til Retsbetjente med fast Lønning og til de i Retsplejelovens § 22 omhandlede nye Politimestre er der paa Oversigten af 1912 (Posterne 6 og 8) regnet med en Ud-

giftsforsøgelse af i alt ca. 175,000 Kr., medens der paa Oversigten vedrørende det nye Retsplejelovforslag (Post 6 og Post 8, Nr. 2) til Lønninger og Kontorholdsgodtgørelser til Dommere ved Underretterne udenfor København og til Politimestre er regnet med en Udgiftsforsøgelse af ca. 278,000 Kr. — Justitsministeriet er ved Beregningen gaaet ud fra, at der efter det nu fremsatte Lovforslag i 70 Underrets- og Politikredse udenfor København vil blive 82 Dommere og 70 Politimestre, i alt 152 Embedsmænd, og har regnet med de i Lønningsforslaget foreslaaede Lønninger samt med, at der gennemsnitlig straks vil være at tillægge hver Dommer $1\frac{1}{2}$ Lønningstillæg (d. v. s. 6 Aars Tjenestetid) og hver Politimester 1 Lønningstillæg (d. v. s. 4 Aars Tjenestetid). Den samlede aarlige Udgift til Lønninger udgør herefter 871,500 Kr., hvilket betyder en Merudgift af ca. 158,000 Kr. aarlig.

Til Kontorholdsgodtgørelser til de 152 Embedsmænd er der beregnet at ville medgaa et aarligt Beløb af ca. 820,000 Kr. (aarlig Merudgift ca. 120,000 Kr.), hvilket vil sige en gennemsnitlig Kontorholdsgodtgørelse af ca. 5,400 Kr. pr. Embede, medens Kontorholdsgodtgørelsen pr. Embede i Øjeblikket er ca. 5,300 Kr. Som det ogsaa udtales af Justitsministeriet, vil det ikke være muligt med blot tilnærmelsesvis Sikkerhed at angive, hvor store Beløb der maa antages at ville medgaa til Kontorholdsgodtgørelser.

Som andetsteds omtalt er der af Udvalget stillet Ændringsforslag om en Forsøgelse af Retskredernes Antal og en tilsvarende Formindskelse af Politikredernes Antal; disse Forslag, ifølge hvilke Embedsmændenes Antal forandres fra 152 til 149, kan ikke antages at udøve nogen væsentlig Indflydelse paa Spørgsmaalet om den aarlige Udgiftsforsøgelse ved Retsreformens Gennemførelse.

Som Post 7 (Forskellige Udgifter til Retterne) er paa begge Oversigter opført et Beløb af 10,000 Kr., der antages at udgøre Stigningen i Udgifter foraarsaget ved Statens Overtagelse af Domhuset paa

Nytorv, hvorhos der paa Oversigten vedrørende det nye Retsplejelovforslag under Post 8, Nr. 1, som Merudgift er opført et Beløb paa ca. 3,200 Kr. som Lønninger til Politidirektøren og Vicepolitidirektøren i København, jfr. Lønningslovforslagets § 7.

Ny er endvidere Kontoen vedrørende Statspolitiet (Post 8, Nr. 3), i alt stor 300,000 Kr. Da Justitsministeriet er gaaet ud fra, at man forelsbig vil kunne nøjes med en Udvidelse af Statspolitiets Personale fra 48 Betjente til 150 Betjente, er der saaledes regnet med en aarlig Merudgift af ca. 2,950 Kr. pr. Betjent, hvilket maa anses at være forsvarligt, naar hensees til, at Udgiften paa Forslaget til Finanslov for Finansaaret 1914—15 er beregnet at udgøre ca. 3,200 Kr. pr. Mand, og til, at man formentlig ikke behøver at regne med, at Udgifterne stiger i ganske samme Forhold som Betjentenes Antal.

Som Besparelse er paa Oversigten vedrørende det nye Retsplejelovforslag under Post 8, Nr. 4, opført et Beløb af ca. 5,500 Kr., der udgør den nuværende Udgift til Kystpolitiet, hvilket foreslaas ophævet, jfr. Retsplejelovforslagets § 117.

Medens Merudgiften til Erstatninger for uforskyldt Varetægtsarrest paa Oversigten af 1912 (Post 9) er opført med ca. 4,000 Kr., er den paa den nye Oversigt (Post 9) under Hensyn til Rækkevidden af Reglerne i Retsplejelovforslagets §§ 778, 792 og 988 sat til ca. 10,000 Kr.

Udgiften til Kontorhold til Københavns Forligskommission er paa begge Oversigter (Post 10) beregnet til ca. 4,000 Kr.

Paa Oversigten af 1912 var der under Post 11 som Statens Udgift til Honorar til offentlige Anklagere opført et Beløb af ca. 35,000 Kr. Den tilsvarende Konto (Post 11) paa Oversigten vedrørende det nye Retsplejelovforslag er Udgiftskontoen angaaende de ved Retsplejelovforslaget indførte nye Anklagemyndigheder. Justitsministeriet har anslaaet Udgiften til Lønninger, Medhjælp og Kontorhold til i alt ca. 105,000 Kr., hvilket sikkert ogsaa maa antages at være det mindste Beløb, man vil kunne regne med.

Udgiften til offentlige Forsvarere og til Honorar til Sagførere for Konsultation til ubemidlede er paa begge Oversigter (Posterne 12 og 13) opførte med henholdsvis 75,000 Kr. og 10,000 Kr., ligesom Udgifterne vedrørende Nævningesager og til Vidnegodtgørelse paa begge Oversigter (Posterne 14—17 og 18) er opførte med henholdsvis 155,000 Kr. og 50,000 Kr. Dette har sin Forklaring i, at der ikke i det nye Retsplejelovforslag er optaget nogen Bestemmelse, der kan antages at faa afgørende Indflydelse paa Udgiftsspørgsmaalet.

Paa begge Oversigter er der regnet med en aarlig Indtægtsforøgelse gennem Retsafgifterne paa ca. 170,000 Kr.

Sluttelig bemærkes, at der ikke i Forslaget til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen findes nogen Bestemmelser om Ændringer i Reglerne om Udredelsen af Delinkventomkostninger, lige saa lidt som det foreslaas, at Staten skal yde noget Tilskud til Københavns Politi. Dog foreslaar man, at Staten udreder Lønning til Medhjælpere ved Paatalemyndigheden i København, idet Paatalen jo er en Stats sag.

Kommunernes Udgifter til Retsplejen, der efter Retsplejeloven af 1909 maa antages at blive uforandrede, vil efter det nye Retsplejelovforslag antagelig snarest formindskes, idet Antallet af kommunalt ansatte Politibetjente samtidig med Forsøgelsen af Statspolitiets Personale vil kunne formindskes noget, og de kommunale Kasser ifølge Forslaget til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen kun skal udrede Udgifterne til Vederlag m. m. til de ved Sø- og Handelsretten og Underretterne ansatte Anklagere, hvilke Udgifter sikkert ikke kan antages at blive saa store som den Kommunerne efter den hidtil gældende Ordning paahvilende Udgift til Salærer til de i de offentlige Sager beskikkede Aktorer.

Endelig er Spørgsmaalet, hvad Reformen efter det nye Retsplejelovforslag kan antages umiddelbart at ville koste *Befolkningen (private)*.

Som allerede i den ovenfor omtalte Udvalgsbetænkning af 24. April 1913 be-

mærket lader dette Spørgsmaal sig ikke let besvare. Paa den ene Side vil nemlig den foreslaaede Reduktion af Retskredsenes Antal og Retsafgifternes Forhøjelse paa forskellige Maader kunne paaføre Befolkningen forøgede Udgifter, men paa den anden Side kan Lovforslaget paaregnes at ville fremme Sagens Behandling og derved gennem formindske de med deres Førelse forbundne Udgifter. Endelig bemærkes, at de i Retsplejelovforslagets §§ 192 og 211 indeholdte Bestemmelser om Godtgørelse for Møde samt Erstatning for Rejseudgifter til Vidner og Syns- og Skønsmand saavel i civile som i kriminelle Sager tillægger de mødende en viderogaende Ret til Vederlag, end der nu er hjemlet ved Lovgivningen.

Et Medlem af Flertallet (Ellinger) udtaler: Jeg har altid anset det for bedst og billigst for Staten og for Befolkningen, at vor Retspleje blev reformeret stykkevis, dels ad Lovgivnings-, dels ad Administrationsvejen, og i sidstnævnte Henseende er der alt paa Civilrettens Omraade i Løbet af de sidste Aar opnaaet noget væsentligt, navnlig i Hovedstaden; dertil kommer, at jeg betragter Indførelse af Nævningeinstitutionen—selv om denne efter de foreslaaede Regler kun vil være at anvende i et begrænset Antal af Tilfælde—for en Svækkelse af Retsplejen. Da det imidlertid er en Kendsgerning, at vi nu i 6 Aar har haft en hvilende Retsplejelov, og der ikke viser sig noget Tegn til, at man fra andre Sider vil være med til at ophæve denne Lov og skride til den stykkevise Reformering, staar Valget i Virkeligheden nu imellem den vedtagne, men ikke i Kraft traadte Lov og det Lovforslag om Rettens Pleje, som med tilhørende Supplementslove er forelagt i Aar.

I Overensstemmelse med mine Udtalelser ved Forslagets første Behandling i Folketinget maa jeg betragte det os nu forelagte Kompleks af Love som en væsentlig Forbedring af, hvad der tidligere har foreligget, og jeg har derfor i Udvalget arbejdet med paa og kunnet slutte

mig til Sagen, som den foreligger, dog kun naar der blev indført Ændringer paa visse Punkter.

Med Hensyn til Nævningers Udtagelse og Forbud imod Offentliggørelse af, hvad der foregaar i Retsmøder paa Efterforskningens Stadium, mener jeg, at det bør have sit Forblivende ved det, der bestemmes i den tidligere vedtagne Lov.

En Forsøgelse af det oprindelig foreslaaede Antal af Retskrede bør finde Sted.

Staten bør vedtage Lønninger til det fornødne Antal af Fuldmægtige, der paa Politidirektørens Vegne skal give Møde i Københavns Byret.

Dommere bør med Hensyn til Overtagelse af en indtægtgivende, fast Virksomhed udenfor deres egentlige Embede stilles uafhængigt af Ministeriet.

Da de af Udvalget foreslaaede Ændringer paa disse Punkter maa betragtes som tilfredsstillende, har jeg i Henhold til de ovenfor anførte Betragtninger tiltraadt Indstillingen til Tinget om at vedtage disse Ændringer og, naar dette er sket, da det ændrede Lovforslag. Jeg gør det i det Haab, at den i et Samfund uundværlige Respekt for Retten vil vokse ved Indførelsen af det nye System.

Flertallet bemærker med Hensyn til de enkelte Ændringsforslag følgende:

Som ovenfor anført, foreslaas det, at Antallet af Retskrede ændres fra 70 til 83 (Ændringsforslag Nr. 2 til § 12), og at Antallet ved kongelig Anordning efter Indstilling af vedkommende Amtsråd, Købstadforeningen og samvirkende Sogneraadsforeninger skal kunne forøges til 90 (Ændringsforslag Nr. 3 til § 12). Til Gengæld foreslaas Antallet af Politikrede nedsat fra 70 til 55 (Ændringsforslag Nr. 31 til § 109).

Ændringsforslag Nr. 4 til § 19 er stillet af Hensyn til de Vanskeligheder, de nugældende Regler om Tinglæsning i rette og urette Tid kunde volde, hvis man indførte den Regel, at Tinglæsning kunde foregaa ved flere Tingsteder indenfor en

Retskreds og Hjælpetingstederne opfattedes som Hovedtingsteder. For at lette Befolkningen Besværet ved Indlevering og Afhentning af Tinglæsningsdokumenter paalægges det Dommeren ved de ordentlige Retsmøder udenfor Hovedtingstedet at modtage og udlevere Dokumenter, og den ændrede Affattelse af Paragraffen vil derfor i Realiteten byde Befolkningen de samme Fordele som den oprindelig foreslaaede.

Det foreslaas at ombytte Betegnelsen „Underretsdommer“ med „Dommer“, saaledes at de, der beskikkes til at beklæde Underretterne, beskikkes til „Dommer“. Hertil sigter Ændringsforslag Nr. 5 til § 42 m. fl.

Endvidere har man for at fjerne enhver Tvivl foreslaaet, at det i § 69 udtrykkelig udtales, at ogsaa Kvinder kan udpeges til Nævningehvervet, for saa vidt de har Valgret til Folketinget (Ændringsforslag Nr. 10). Hertil sigter ogsaa Ændringsforslag Nr. 12 til § 71 m. fl.

Det ovenfor omtalte Ændringsforslag Nr. 15 til § 73 angaaende Reglerne for Nævningegrundlisternes Sammensætning medfører Ændringsforslag Nr. 14 til § 72 og Nr. 17—22 til §§ 74—77 m. fl.

Dernæst foreslaas det at forhøje Godtgørelsen til Nævningerne fra 3 til 4 Kr. (Ændringsforslag Nr. 29 til § 97), idet 3 Kr. maa anses for en for lav Godtgørelse, bl. a. under Hensyn til den almindelige Stigning, der har fundet Sted, siden denne Godtgørelse oprindelig fastsattes. Herved forøges denne Udgift med en Trediedel.

Man har ikke ment at kunne gaa med til helt at udelukke Fængsling af Børn under 14 Aar, idet der forekommer Tilfælde, hvor det ikke er muligt at faa Børn, der er under strafferetlig Undersøgelse, anbragt under andet paalideligt Tilsyn, hvorfor det foreslaas (Ændringsforslag Nr. 34 til § 779), at Fængsling kan finde Sted, „hvor Omstændighederne og Børnenes Livsførelse i høj Grad taler derfor.“

Ændringsforslag Nr. 38 til § 1031 skyldes et Andragende fra Københavns Underretssagførerforening.

De øvrige Ændringer er dels af mindre indgribende Natur, dels forbeholder man sig nærmere at motivere dem under Lovforslagets videre Behandling.

Et Mindretal (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen [Ribe A. 4. V.]) erkender, at den nuværende Retsplejeordning er meget mangelfuld, og at en Reform paa dette Omraade er paastrængende nødvendig. For hvert Aar, der gaar, afdekkes Manglerne ved det nuværende System, og Kravet om en Reform af Retsplejen vokser Aar for Aar i stedse større Dele af Befolkningen og tager til i Styrke, efterhaanden som Tiden skrider og det nuværende Retssystem bevares til Trods for, at vi siden Foraaret 1909 har haft en af Rigsdagen vedtagne og af Kongen stadfæstet Lov om Rettens Pleje, der, hvis den blev sat i Kraft, vilde bøde paa de væsentligste Mangler ved den gældende Retsplejeordning.

Hvis den nuværende Regering havde knyttet Traaden, hvor denne slap i forrige Rigsdagssamling, og hvis Regeringen havde søgt at udnytte den Enighed, der da opnaaedes mellem et Flertal i Udvalget om „Forslag til Lov om Gennemførelse af Lov om Rettens Pleje af 26de Marts 1909“ m. fl., kunde man nu efter Mindretallets Skøn været Maalet nærmere, end man er. I bedste Fald vil Reformens Ikrafttræden udskydes en Tid, og nogen Fare er der for, at Striden om de gamle Dissenspunkter kan blusse op og, om ikke hindre, saa dog meget forhale Retsplejelovens Ikrafttræden.

Lov om Rettens Pleje af 1909 er vel ingen i alle Henseender ideel Reform. Denne Egenskab har den fælles med de fleste andre Love og maaske endog alle Lovforslag. I den Betænkning, som Udvalget om Retsplejelovens Gennemførelse afgav den 24. April f. A., udtaler et Flertal, bestaaende af Venstre og Socialdemo-

Udvalgenes Betænkninger m. m.

krater, bl. a. følgende: „Flertallet mener, at Loven af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje indeholder saa betydelige Fremskridt og afhjælper saa væsentlige Mangler ved den gældende Retsplejeordning, at det maa være Lovgivningsmagtens Pligt nu at gøre et alvorligt Forsøg paa at føre denne efter langvarige Forhandlinger to Gange af Rigsdagen vedtagne og af Kongen stadfæstede Lov ud i Livet.

Det er vor Opfattelse, at Loven har en saa betydelig Værdi, at dens Gennemførelse ikke bør hindres eller forsinkes med Forsøg paa at afhjælpe de Mangler, som klæber ved den. Der vil fortrinsvis være Anledning til at ændre og supplere Loven i Henhold til de Erfaringer, som bliver vundet ved dens Anvendelse, ifølge den Anvisning, som dens § 1000 giver; men da der vil hengaa i ethvert Fald nogen Tid, inden de for Lovens Gennemførelse fornødne Foranstaltninger er truffet, vil det desuden muligt lade sig gøre, allerede inden Loven er traadt i Kraft, at foretage visse Ændringer i dens Indhold, som maatte være særlig ønskelige.“

„Man kan under ingen Omstændigheder se, at en Beslutning om, at Loven skal træde i Kraft inden et bestemt Tidspunkt, kan være til Hinder for Gennemførelse af de nødvendige Ændringer i Loven.“

Mindretallet vedkender sig fremdeles det Standpunkt, der fandt sit Udtryk i Flertallets Betænkning af 24. April f. A., baade med Hensyn til den Værdi, Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 har som en Reform af Retsplejen og med Hensyn til den Fremgangsmaade, der bør følges for ikke at udskyde Reformen til en ubestemt Fremtid. Man beklager derfor, at de socialdemokratiske Medlemmer af Udvalget har skiftet Standpunkt fra i Fjor til i Aar, baade fordi man fra den Side ikke mere tilraader at lade Retsplejeloven af 1909 træde i Kraft, og fordi man ligeledes i Modsetning til, hvad man var med at indsætte i Betænkningen af 24. April f. A., er med til at hindre og forsinke Lovens Gennemførelse „med Forsøg paa at afhjælpe de Mangler, som klæ-

ber ved den", inden den endnu er traadt i Kraft.

Hvis Valget stod mellem Loven af 1909 og nærværende Lovforslag som to Tilbud, mellem hvilke man havde at vælge, og hvis Sikkerheden for et Resultat var lige stor og Bekostning og Ulejlighed i det hele den samme, maatte ogsaa Mindretallet foretrække Lovforslaget som det mest fyldestgørende, idet dette yderligere imødekommer Fordringerne til en moderne Retspleje derved, at det indeholder Bestemmelser om Adskillelse af Domsmagt og Politimyndighed, Indførelse af en særlig Anklagemyndighed og om, at Nævninger udtages af de kommunale Raad som af den sidste Proceskommission foreslaaet og tidligere af Folketinget vedtaget. Men saaledes ligger Sagen ikke for. Paa den ene Side staar man med en vedtagen og af Kongen stadfæstet Lov, som for saa vidt kan sættes i Kraft naar som helst. Paa den anden Side foreligger et Lovforslag om samme Emne, der vel stiller visse Forbedringer i Udsigt, men som ogsaa paa ny rejser de gamle Stridspunkter, som i over en Menneskealder hindrede Retsreformens Vedtagelse. Mindretallet foretrækker at sikre Befolkningen de betydelige Fremskridt, der indeholdes i Loven af 26. Marts 1909, fremfor igen at rejse Spørgsmaalet om en Retsreform som Diskussionsemne.

Mindretallet kan heller ikke se bort fra, at Adskillelsen af Domsmagten og Administrationen og Indførelsen af Anklageprincippet vil medføre betydelige Ulemper og Bekostninger for Befolkningen og yderligere belaste Finansloven med mindst 500,000 Kr. aarlig. Efter det kalkulatoriske Overslag, som foreligger for Udvalget, anslaaes Udgifterne een Gang for alle, som anført i Flertallets Betænkning, til 2,231,430 Kr. og den aarlige Merudgift til 1,033,200 Kr. Mindretallet mener, at den virkelige Udgift vil blive betydelig større. Navnlig vil Kontorholdsgodtgørelsen som Følge af, at der etableres flere Kontorer med autoriserede Fuldmægtige, samt derved, at baade Dommere og Politimestre ifølge den

hele Ordning faar store Rejsseudgifter, betydelig overskride de 120,000 Kr., der er beregnede som Merudgift til Kontorholdsgodtgørelse til Politimestre og Dommere ved Underretterne. Mindretallet skønner, at man bør være fortrolig med, at de aarlige Merudgifter for Statskassens Vedkommende vil blive $1\frac{1}{4}$ Mill. eller ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. mere end efter Retsplejeloven af 1909, selv om Udgifterne til Statspolitiet forudsættes at blive de samme i begge Tilfælde.

Mindretallet mener, at man for Tiden burde rette sin Bestræbelse paa at sætte Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 i Kraft og saa afhjælpe dens Mangler, efterhaanden som man indvinder Erfaringer ved dens Anvendelse. I Henhold hertil stilles Ændringsforslag Nr. 1. Hvis dette Ændringsforslag vedtages, maa de saakaldte Supplementslove ændres i Overensstemmelse hermed, og Mindretallet forbeholder sig at stille de i saa Henseende nødvendige Ændringsforslag.

Skønt Mindretallet principalt har stillet Forslag om at sætte Retsplejeloven af 26. Marts 1909 i Kraft, har Mindretallet i Erkendelse af, at man ikke er raadig over, i hvilken Skikkelse det foreliggende Forslag skal vedtages i Folketinget, ikke villet afskære sig fra Medindflydelse paa Lovforslagets Indhold. Derfor har Mindretallet for at give Udtryk for sit subsidiære Standpunkt dels tiltraadt og dels selv stillet subsidiære Ændringsforslag, hvilke enten tilsigter at bevare de Bestemmelser i Loven af 1909, som man foretrækker for de tilsvarende Bestemmelser i Lovforslaget, eller at bøde paa de Ulemper, som paaføres Befolkningen ved Nedlæggelsen af flere Retskontorer og en stærk Reduktion af Politikredsene.

Paa den anden Side har Mindretallet dog ikke kunnet tiltræde Ændringsforslag Nr. 3, stillet af Flertallet, idet man finder det uheldigt at give Justitsministeren Bemyndigelse til at oprette indtil 7 Retskrede mere end fastsaaet i Loven, samtidig med, at man indskrænker Retskredeenes Antal fra 130 til 83. Efter Mindretallets Mening bør Rigsdagen fuldt ud be-

vare sin Ret til at skønne over og være medbestemmende ved Afgørelsen af, hvor der i Fremtiden eventuelt skal oprettes nye Retskredse.

Mindretallet maa sluttelig udtale sin Beklagelse af, at Tiden for Udvalgets Arbejde har været saa knap og Arbejdet saa forceret, at man ikke grundigt har kunnet gennemtænke og gennemdrøfte de med den nye Jurisdiktionsinddeling forbundne Forandringer, ligesom man heller ikke, hvad der fra Mindretallets Side er udtalt Ønske om, har afventet Svar paa de til Købstadforeningen, de samvirkende Sogneraadsforeninger og Amsraadene rettede Spørgsmaal disse Forhold vedrørende, forinden Udvalget sluttede sit Arbejde og afgav Betænkning.

Til B. 45. Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen.

Lovforslaget tilsigter efter en almindelig Fordelingsregel at fastslaa en Fordeling af Udgifterne i Strafferetsplejen imellem Staten paa den ene Side og Kommunerne paa den anden, hvorved de nye herhenhørende Udgifter, som Retsplejereformen vil medføre, paalægges Staten. Det foreslaas i Lovforslagets § 3, at Delinkventomkostningerne skal afholdes efter de hidtil gældende Regler, og man har ikke fundet Anledning til at foreslaa nogen Ændring heri. I øvrigt henvises til de foran til Lovforslaget om Rettens Pleje gjorte Bemærkninger.

Et *Flertal* (Borgbjerg, Alfred Christensen, Ellinger, J. Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen, Mortensen, Hans Nielsen [Viborg Amts 1ste Valgkreds] og Niels Petersen) foreslaar at vedtage Lovforslaget uforandret.

Et *Mindretal* (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen) foreslaar principalt en Ændring i Sammenhæng med sammes principale Ændringsforslag til Forslag til

Lov om Rettens Pleje, men tiltræder subsidiært Lovforslaget uforandret.

Til C. 46. Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.

Efter Sagens Natur har det været vanskeligt for Udvalget at dømme om, hvorvidt de af Justitsministeren til Indretning af de paagældende Lokaler foreslaaede Udgifter vil være tilstrækkelige. Udvalget staar derfor meget usikkert overfor dette Spørgsmaal, der ikke let lader sig overse, navnlig ogsaa fordi man savner tilstrækkelig grundigt Kendskab til Domhuset og Bygningerne i Hestemøllestræde, og der ikke for Udvalget har foreligget Beskrivelser og Overslag i Enkeltheder, hvoraf man har kunnet danne sig et paalideligt Skøn.

Flertallet (som nævnt under B.) nærer dog det Haab, at Ministeriets Beregninger maa vise sig at holde Stik, og om end man mener, at det vil kunne volde nogen Vanskelighed at have de forskellige Retter beliggende paa to ret langt fra hinanden fjernede Steder i Byen, kan man dog indstille Lovforslaget til uforandret Vedtagelse.

Mindretallet (som nævnt under B.) slutter sig til denne Indstilling, men ønsker at betone, at man ikke kan pastage sig noget Ansvar for, om Loven kan gennemføres med de anslaaede Bekostninger, eller om den foreslaaede Ordning er at foretrække for den i Fjor fremsatte Tanke at samle alle Retslokaler paa Nytorv og tilstødende Bygninger.

Til D. 47. Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m.

Forslaget tilsigter ligesom det i forrige Rigsdagssamling fremsatte i det væsentlige kun at ændre de Retsafgiftsregler,

som nødvendigvis maa revideres, inden den i Retsplejeloven hjemlede nye Procesmaade kommer til Anvendelse, og er i det hele og store i Overensstemmelse med det tidligere Forslag. Som i Betænkningen af 24. April f. A. udtalt kan nærværende Udvalg billige, at man for Tiden ikke indlader sig paa at give en samlet ny Sportellov, og indstiller Lovforslaget til uforandret Vedtagelse.

Til E. 48. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

Man har udbedt sig en Udtalelse fra Folketingets Lønningsudvalg angaaende dette Lovforslag og har i den Anledning modtaget den som Bilag 3 aftrykte Skrivelse af 18. Marts d. A., hvori der foreslaas en enkelt Ændring. Udvalget har tiltraadt denne og stiller i Overensstemmelse hermed Ændringsforslag Nr. 2 til § 6. Et Flertal — og Mindretallet subsidiært — foreslaar desuden — Ændringsforslag Nr. 4 til § 9 — at yde Politimestre i 2den Lønklasse et tredie Alderstillæg, saaledes at deres Slutløn bliver 5,500 Kr.

Lønningsudvalget paapeger endvidere et formentligt Misforhold mellem Antallet af Embeder i første Lønklasse og anden Lønklasse, idet 62 af Dommerembederne var sat i 1ste Lønningsklasse og kun 20 i 2den, og af Politimesterembederne 46 var sat i 1ste og 24 i 2den Lønningsklasse. Efter at man i den Anledning har forhandlet med Justitsministeriet, stiller *Flertallet* Ændringsforslag om nye Tavler med 59 Dommerembeder i 1ste Lønklasse og 35 i 2den og 41 Politimesterembeder i 1ste og 14 i 2den. Man formener herved i saa vidt Omfang som muligt at have taget Hensyn til Lønningsudvalgets Henstilling. Satte man et endnu større Antal i 2den Lønningsklasse, vilde Embedsmændenes Bestræbelser for Avancement let medføre en for hyppig Skiften, hvilket — navnlig for Politiembedernes Vedkommende — ikke vil være i Befolkningens Interesse.

I Lovforslagets § 20, 2det Stykke, sidste Punktum, er det foreslaaet, at Tilladelse for Dommere til i visse Tilfælde at overtage indtægtgivende Virksomhed kan gives ved kongelig Resolution. I Stedet herfor foreslaas det ved Ændringsforslag Nr. 5, at saadan Tilladelse sker ved et af de 5 Retsformænd dannede Raad. Man opnaar herved, at Dommerne helt frigøres for Afhængighed af Administrationen.

Mindretallet (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen [Ribe Amts 4de Valgkreds]) stiller Ændringsforslag Nr. 1 til „Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd“, hvilket Ændringsforslag gaar ud paa at ændre Lovforslaget saaledes, at der kun normeres Lønninger til de Embeds- og Bestillingsmænd, der forudsættes at skulle virke ved Retterne m. v. under Forudsætning af, at Retsplejeloven af 1909 sættes i Kraft.

Endvidere bemærkes, at Mindretallet er principielt imod at forhøje de af Ministeriet foreslaede Lønninger. Naar man desuagtet efter Lønningsudvalgets Henstilling (Bilag 3) subsidiært er gaaet med til at foreslaa Slutlønnen for Overranklagernes Medhjælpere sat op fra 4,000 Kr. til 4,200 Kr., er dette begrundet derved, at Lønningstillæget samtidig er nedsat fra 500 Kr. til 400 Kr. hvert 4de Aar. I det hele havde Mindretallet ønsket, at der med Hensyn til Dommernes og Politimestrenes Inddeling i Lønningsklasser var taget mere Hensyn, end sket er, til Lønningsudvalgets Henstilling, saaledes at nogle flere var sat i 2den Lønningsklasse og nogle færre i 1ste Lønningsklasse end efter nærværende Lovforslag.

Til F. 49. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke ere Tvangsauktioner.

Idet *Udvalget* henstiller til Justitsministeren snarest at fremsætte et Lov-

forslag angaaende Auktionsvæsenet, stiller det nedenstaaende Ændringsforslag til Lovens Tekst gaende ud paa, at 2det Stykke udgaar, og indstiller i øvrigt Lovforslaget til Vedtagelse.

Til G. 50. Forslag til Lov om Indbetaling i Statskassen af en Del af Politikassernes Midler.

[Et *Flertal* (Borgbjerg, Alfred Christensen, J. Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen Mortensen, Hans Nielsen [Viborg Amts 1ste Valgkreds] og Niels Petersen) indstiller Lovforslaget, der er enslydende med det i forrige Rigsdagssamling forelagte, til uforandret Vedtagelse.

Et *Mindretal* (Ellinger, Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen [Ribe Amts 4de Valgkreds]) anbefaler at stemme imod Loven.

Ændringsforslag.

Til A. 39. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Af et *Mindretal* (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen [Ribe A. 4. V.]):

Principalt:

1) Lovforslagets Tekst ændres til:
„Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 træder i Kraft 6 Maaneder efter Indrykkelsen i Lovtidende af en af Justitsministeren derom udstedt Bekendtgørelse, dog ikke senere end den 1. Juli 1917.
Sø- og Handelsretten i København, der har at behandle Sø- og Handelsager, som i Henhold til denne Lovs Bestemmelser anlægges i København, samt de Straffesager, der efter hidtil gældende Regel har hørt under Sø- og Handelsretten, bestaar af en af Kongen beskikket Formand, en ligeledes af Kongen beskikket Næstformand samt saa mange handelskyndige og søkyn-

dige Medlemmer, som fastsættes ved kongelig Anordning. De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19. Februar 1861 § 3 angivne Maade og skal have de i samme Lovs § 4 nævnte Egen-skaber, ligesom Bestemmelserne i Lovens §§ 6 og 7 skal gælde om dem. De søkyn-dige Medlemmer behøver ikke at have Bopæl i København.

Til at deltage i Behandlingen af borgerlige Sager, der falder ind under § 12, Nr. 1, og § 13, Nr. 5), i Lov af 19de Februar 1861 og angaar Forholdet mellem Skibsførere og Mandskab eller Handelsbetjentes og Læringes Tjenesteforhold til deres Principaler, eller Straffesager efter nævnte Lovs § 17, anlagte mod Mandskabet, vælges et ved kongelig Anordning fastsat Antal Medlemmer.

Disse Medlemmer vælges af den i Lov 19de Februar 1861 § 3 nævnte Valgfor-samling blandt Mænd, der foruden at fyldestgøre de i Lovens § 4, 2det og 4de Punktum, fastsatte Betingelser hører til Skibes Mandskab eller til det underord-nede Handelspersonale.

Af disse Medlemmer tiltræder der eet, naar Retsformanden eller en af Parterne i ovennævnte Sager forlanger det.

Til at sætte Retten udkræves under Domsforhandling i borgerlige Sager, der i Medfør af §§ 215—16 vilde høre under Landsretterne, Tilstedeværelsen af For-manden eller Næstformanden og 4 sø- eller handelskyndige Dommere, under Domsfor-handling i Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, af Formanden eller Næstformanden og 2 sø- eller handelskyndige Dommere. Under Forberedelse af Domsforhandling i borgerlige Sager beklædes Retten af Formanden, henholdsvis Næstformanden alene, dog at denne altid er berettiget til at tilkalde indtil 4, henholdsvis 2 sø- eller handelskyndige Dommere og, dersom Rets-handlingen angaar en Sag, der skal paa-dømmes ved Sø- og Handelsretten, og den bestaar i Vidneførsel, Afhjemling af Syn eller Skøn, Afhøring af Part, Modtagelse af Partsed eller Kendelse om et omtvistet Punkt, i Regelen bør tilkalde samtlige de sø- eller handelskyndige Dommere, der skal deltage i Paadømmelsen, for saa vidt saadan Tilladelse ikke i det enkelte Tilfælde frembyder Vanskeligheder.

Under Domsforhandling i Straffesager, samt naar Søforklaringer eller Søforklør skal optages, dannes Retten af Formanden eller Næstformanden og 2 søkyndige Dommere. I førstnævnte Sager kan det

dog, enten straks ved Sagens Begyndelse eller senere, af Formanden, efter Samraad med Næstformanden, bestemmes, at der skal tilkaldes 4 søkyndige Dommere, naar Sagens Omstændigheder taler derfor, saasom at der formentlig at blive Spørgsmaal om at frakende Skipper Ret til at føre Skib eller Styrmand, Maskinmester eller Lods Ret til at gøre Tjeneste i saadan Egenskab, eller at i Tilfælde af Skibes Sammenstød, eller lignende, Sagen kan af føde betydelige Erstatningskrav. Udenfor Domsforhandling beklædes Retten i Straffesager af Formanden eller Næstformanden alene. Endvidere er Formanden eller Næstformanden berettiget til paa egen Haand at slutte offentlige Politisager paa den i §§ 913 og 914 nævnte Maade.

Ved Sø- og Handelssager forstaaes i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkundskab til Søforhold eller til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønsker Sagen behandlet som Sø- og Handelssag.

I København bliver handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer derhos at behandle af Sø- og Handelsretten under Ledelse af Formanden eller Næstformanden. I hvert enkelt Bos Behandling deltager Formanden eller Næstformanden og 2 af de sø- eller handelskyndige Medlemmer. Retten bestemmer selv den Omgang, hvorefter de sø- og handelskyndige Medlemmer skal deltage i Rettens Møder og Boernes Behandling. Forretningernes Fordeling mellem Formanden og Næstformanden bestemmes af Formanden efter Forhandling med Næstformanden.

I Tiden fra Indrykkelsen i Lovtidende af den i 1ste Stykke nævnte Bekendtgørelse og indtil 2 Aar efter Retsplejelovens Ikrafttræden er Justitsministeren bemyndiget til i de kollegiale Retter — herunder dog ikke indbefattet Højesteret — at konstituere i alt indtil 5 Dommere ud over det for de paagældende Retter tilsammen fastsatte Antal Dommere.

Til § 12.

Af et *Flerital* (Borgbjerg, Alfred Christensen, Ellinger, J. Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen, Mortensen, Hans Nielsen [Viborg A. I. V.] og Niels Petersen) og subsidiært af *Mindretallet under Nr. 1:*

2) I 2den Linie ændres „70“ til: „83“.

Af *Fleritallet under Nr. 2:*

3) Efter „Anordning“ tilføjes: „— Underretskredsens Antal kan ved kongelig Anordning efter Indstilling af vedkommende Amtsråd, Købstadforeningen og de samvirkende Sogneraadforeninger forøges til 90. De i saadanne Embeder ansatte Dommeres Lønning fastsættes ved Finansloven.“

Til § 19.

Af *Justitsministeren*, tiltraadt af *Fleritallet under Nr. 2* og subsidiært af *Mindretallet under Nr. 1:*

4) 2det Stykke, 2det Pkt.: „Tinglæsning og Aflesning af i samme“ udgaar, og som 2det Pkt. i dette Stykke indsættes: „Tinglæsning og Aflesning af Dokumenter skal dog for hele Retskredsen foregaa ved det Tingsted, der i Anordningen betegnes som Hovedtingsted, men Dommeren er pligtig ved de ordentlige Retsmøder paa ethvert Tingsted i Kredsen at modtage Dokumenter, som indleveres til Tinglæsning eller Aflesning, samt efter Forudbegæring at udlevere tinglæste og aflæste Dokumenter.“

Til § 42.

Af *Fleritallet under Nr. 2* og subsidiært af *Mindretallet under Nr. 1:*

5) Som 2det Stykke tilføjes:
„Til Højesteret sker Udnævnelse som „Højesteretsdommer“, til Landsret som „Landsdommer“, til hver af de andre Retter — bortset fra Sø- og Handelsretten i København, jfr. § 9 — som „Dommer“ med Angivelse af, hvor paagældende ansættes.“

6) „Underretsdommere“ i 2det Stykke, 6te Linie, ændres til: „Dommere ved Underretterne“.

Til § 43.

Af *Fleritallet under Nr. 2* og subsidiært af *Mindretallet under Nr. 1:*

7) I 3die Stykke, 2den Linie, ændres „Underretsdommer“ til: „Dommer ved Underret“.

Til § 44.

Af *Fleritallet under Nr. 2* og subsidiært af *Mindretallet under Nr. 1:*

8) I 2det Stykke, 5te Linie, ændres „Underretsdommer“ til: „Dommer ved Underret“.

Til § 68.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

9) I 2den Linie ændres „Mænd“ til: „Personer“.

Til § 69.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

10) I 1ste—2den Linie ændres: „...enhver, som har Valgret til Folketinget, medmindre han“ til: „enhver, Mand eller Kvinde, som har Valgret til Folketinget, medmindre den paagældende“.

Til § 71.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

11) Under Punkt 1) efter „Rigsdagsmænd“ tilføjes: „og Rigsdagens Tjenestemænd“.

12) Under Punkt 4) tilføjes efter „Hjælpepæge“: „og Fødselshjælperker“.

13) Under Punkt 9), 1ste Linie, sættes „Erhvervs“ i Stedet for „Formue“.

Til § 72.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

14) I 1ste Stykke, 3die Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „det i § 73 nævnte Udvalg“, og i Stykkets 4de Linie ændres „Kommunalbestyrelsens“ til: „Udvalgets“.

Til § 73.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært tiltraadt af Mindretallet under Nr. 1:

15) Paragraffen affattes saaledes: „Blandt de Personer, der er opførte paa Folketingsvalglisten og opfylder de øvrige i §§ 69 og 70 foreskrevne Betingelser, udvælges aarlig et Antal, der anses for særlig egnede og værdige til Nævningehvervet, nemlig i København 2,000 og 200 Suppleanter, begge Klasser fordelte af Magistraten paa Stadens Folketingskredse saa nær som muligt i Forhold til Antallet af Folketingsvælgere i hver Kreds, paa Landet i hver Sogneraadskreds 5 (paa Bornholm dog 6) og 2 Suppleanter og i Købstæderne

samt i Handelspladserne 1 for hvert fulde Antal af 250 Indbyggere og 1 Suppleant for hvert fulde Antal af 500 Indbyggere, regnet efter den sidst afholdte almindelige Folketælling. Valget af disse Personer foretages af Udvalg paa 5 til Kredens Folketingsvælgere hørende Medlemmer. Udvalgene, der dannes for 4 Aar ad Gangen, bestaar i København for hver Valgkreds af 1 af Overpræsidenten udnævnt Mand som Formand, 1 af Byrettens Formand udnævnt Mand og 3 af Borgerrepræsentationen ved Forholdstalsvalg udvalgte Mænd, i Sogneraadskredse, Købstæderne og Handelspladserne af 1 af Amtmanden udnævnt Mand som Formand, 1 af Dommeren (eventuelt den Dommer, som behandler Straffesager) udnævnt Mand og 3 af Kommunalbestyrelsen ved Forholdstalsvalg udvalgte Mænd. De saaledes udnævnte er pligtige at overtage Hvervet.

De Landdistrikter, som med Hensyn til Fattig- eller Skolevæsen har kommunal Bestyrelse fælles med en Købstad (Lov om Landkommunernes Styrelse af 6. Juli 1867 § 1, Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 15), henregnes i den her omtalte Henseende til Købstaden.

De i 1ste Stykke, 1ste Punktum, omhandlede Valg foregaar i lukkede Møder. Saafremt der ikke i det første Møde opnaas Enighed mellem Udvalgets Medlemmer om Valget af det fornødne Antal Personer, afholdes en senere Dag et nyt Møde, hvor ethvert Medlem da kan forlange, at Udvælgelsen foregaar saaledes, at ethvert Medlem udvælger et lige stort Antal, hvorefter et eventuelt overskydende Antal udtages efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Medlemmerne af Udvalget skal under Ansvar efter Straffelovens § 139 iagttage Tavshed om, hvad der foregaar i de lukkede Møder. Meddelelser om, hvem der har bragt de enkelte paa Grundlisten opførte i Forslag eller afgivet Stemme for dem, maa ikke optages i Pressen eller paa anden Maade ske offentlig. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr.“

Til § 74.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

16) I 1ste Linie udgaar Ordet „Mænd“.

17) I 2det Stykke, 2den Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget“.

18) I sidste Stykke, 1ste—2den Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen — i København af det i § 73 nævnte Udvalg —“ til: „Udvalget“.

19) I sidste Stykke, 5te—6te Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget“.

Til § 75.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

20) I 2den Linie ændres „Kommunalbestyrelsens — i København det i § 73 ommeldte Udvalgs —“ til: „Udvalgets“.

Til § 76.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

21) I 5te Linie ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget“.

Til § 77.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

22) I 3die Linie ændres „Kommunalbestyrelsens“ til: „Udvalgets“, og i 7de Linie ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget“.

Til § 78.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

23) I 1ste Linie ændres „hvilke Mænd“ til: „hvem“.

Til § 79.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

24) I 5te Linie ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget for Grundlisternes Dannelse“.

Til § 80.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

25) I 4de Linie udgaar Ordet „Mænd“.

26) I 3die Stykke, 1ste—2den Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen eller Udvalget“ til: „noget af Udvalgene“.

Til § 81.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

27) I 1ste Stykke, 2den Linie, ændres „Mænd“ til: „Personer“.

28) I 2det Stykke, 1ste Linie, udgaar Ordet „Mænd“.

Til § 97.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

29) I 1ste Linie ændres „3“ til: „4“.

Til § 108.

Af Flertallet under Nr. 2:

30) Nyt 2det Stykke:

„Til Hjælp for Politidirektøren ved Paataale af Straffesager ansættes 9 Politifuldmægtige, der skal have de til Ansættelse som Politimester nødvendige Kvalifikationer og lønnes af Statskassen.“

Til § 109.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1 med Undtagelse af Markvorsen og Pinstrup.

31) 1ste—2det Stykke ændres til: „I øvrigt deles Riget i 55 Politikredse, saaledes som det angives paa den nærværende Lov vedføjede Tavle. Hver Politikreds forestaas af en Politimester, der skal have Bolig i Kredsen efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse.“

Til § 155.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

32) Der tilføjes som nyt 3die Stykke: „Naar Forretningen udføres af een Stævningsmand, kan denne tilkalde endnu en Stævningsmand eller en anden god Mand som Vidne.“

Til § 735.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

33) 1ste Punktum udgaar, og i Stedet for indsættes: „Forsvareren beskikkes ved Højesteret, Landsret, Sø- og Handelsretten“.

og Københavns Byret af vedkommende Rets Formand, ved Undersøgelsesret og Underret af Dommeren."

Til § 779.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

34) I 2det Stykke, 1ste Punktum, udgaa Ordene "ikke.....Varetægtsfængsel", og i Stedet for tilføjes: "kun fængsles, hvor Omstændighederne og deres Livsførelse i høj Grad taler derfor".

Til § 810.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

35) Til 1ste Stykke føjes: "Offentlig Gengivelse af, hvad der i dem forhandles, maa ikke finde Sted, medmindre Retten af særlige Grunde har givet sit Samtykke dertil. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr."

Til § 1017.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

36) I 2den Linie ændres "bevidst urigtige" til: "bevislig urigtige".

Til § 1023.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

37) I 2den Linie ændres "Underretsdommere" til: "Dommere ved Underret".

Til § 1031.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1 med Undtagelse af Markvoeren og Finstrup:

38) Som 2det Stykke tilføjes:
"De, som ved denne Lovs Stadfæstelse har Beskikkelse som Underretssagførere, og som inden den 1. Januar 1914 for Justitsministeren har anmeldt at have Bopæl i København eller Københavns Amt, har Ret til — foruden for alle Underretter udenfor København — at give Møde for Kriminal- og Politiretten og Sø- og Handelsretten i alle Sager og for den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret i alle 1ste Instans Sager. Denne Bestemmelse træder i Kraft 8 Dage efter Indrykkelsen i Lovtidenden af en af Justitsministeren udstedt Bekendtgørelse derom."

Af Flertallet under Nr. 2:

39) Den Lovforslaget vedføjede Tavle over By- og Herredsretskredsene affattes som nedenfor angivet.

Tavle over By- og Herredsretskredsene,

jfr. Lovens § 12.

(Antallet af Indbyggere er angivet efter Folketællingen i 1911).

Sjælland og Møen.

1. Frederiksberg Birk, 97,237 Indb.
2. Københavns Amts nordre Birk, 44,302 Indb.
3. Københavns Amts søndre Birk med Amager Birk, 26,718 Indb.
4. Roskilde Købstad med Ramsø-Tune Herreder samt Lejre Herred, 41,267 Indb.
5. Køge Købstad, Vallø Birk og Bjevskov Herred, 17,479 Indb.
6. Helsingør Købstad med Kronborg søstre Birk og Hellebæk Birk samt Hørsholm Birk, 37,576 Indb.